

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/tematy/obozy-koncentracyjne/106888,Stanislaw-Grzesiuk-Boso-ale-w-ostrogach.html>

KL: Gusen 19.11.41

Häftlings-Personal-Karte

Fam.-Name: Grzesiuk Überstellt
Vorname: Stanislaus am: _____ an KL.
Geb. am: 6.5.18 in Malkow am: _____ an KL.
Stand: led. Kinder: - am: _____ an KL.
Wohnort: Lublin am: _____ an KL.
Strasse: Długa 14 am: _____ an KL.
Religion: rk. Staatsang.: Polen am: _____ an KL.
Wohnort d. Angehörigen: Mutter:
Anne geb. Antoszkiewicz am: _____ an KL.
Warschau, Tatarska 10 am: _____ an KL.
Eingewiesen am: 26.5.41 am: _____ an KL.
durch: Stapo Koblenz am: _____ an KL.
in KL: 20.7.40 Da/17.8.40 Ma am: _____ an KL.
Grund: Arbeitsabotge /24.1.41 Gu Entlassung:
Vorstrafen: keine am: _____ durch KL.: _____
mit Verfügung v.: _____

Personen-Beschreibung:
Größe: 177 cm
Gestalt: schlank
Gesicht: oval
Augen: braun
Nase: geradlg.
Mund: klein
Ohren: oval
Zähne: starkh.
Haare: schwarz
Sprache: poln.

Bez. Kennzeichen: keine
Charakt.-Eigenschaften: _____
Sicherheit b. Einsatz: _____
Körperliche Verfassung: _____

Grund:	Strafen im Lager: Art:	Bemerkung:

KL 54 43 - 500000

Karta rejestracyjna Stanisława Grzesiuka z KL Mauthausen-Gusen (źródło: Arolsen Archives)

ARTYKUŁ

Stanisław Grzesiuk. Boso, ale w ostrogach

OKRES HISTORYCZNY

(1939-1945) II wojna światowa

Autor: EWA WÓJCICKA 06.05.2024

6 maja 1918 r. w Małkowie urodził się Stanisław Grzesiuk – bard Czerniakowa, autor książek pt. „Pięć lat kacetu”, „Boso, ale w ostrogach”, „Na marginesie życia”, oraz tekstów piosenek, m.in: „Nie masz cwaniaka nad warszawiaka”, „Ballada o Felku Zdankiewiczzu”, pieśniarz.

W 1920 r., mając 2 lata, przeprowadził się z rodzicami do Warszawy. Zamieszkali przy ul. Tatrzańskiej 10 (kamienica została zniszczona w czasie powstania warszawskiego). Rodzina żyła skromnie, nastoletni Stanisław jednocześnie uczył się wieczorowo i pracował w fabryce.

Po ukończeniu szkoły powszechnej przy ul. Czerniakowskiej 128, w 1934 r. rozpoczął pracę w Państwowych Zakładach Tele- i Radiotechnicznych w Warszawie. Zdał egzamin czeladniczy, zapisał się na kursy radiotechniczne, jednak ich nie ukończył.

Pięć lat kacetu

Gdy wybuchła wojna, pragnął wstąpić do Wojska Polskiego, jednak zamiaru tego nie zrealizował. Opuścił stolicę, ale wkrótce po jej kapitulacji powrócił. Utrzymywał się wówczas z włamań do zakładów przejętych przez okupanta. Należał również do organizacji podziemnej.

Grzesiuk został aresztowany w 1940 r. w czasie łapanki, chociaż już był wcześniej poszukiwany przez Niemców na skutek złożonego na niego donosu dotyczącego posiadania broni. Trafił na prace przymusowe w gospodarstwie rolnym w okolicach Koblenz. Za pobicie gospodarza i ucieczkę z miejsca pracy 4 kwietnia 1940 r. został osadzony w KL Dachau (numer obozowy 13987). Po kilku miesiącach - 16 sierpnia 1940 r. - przetransportowano go do Mauthausen-Gusen (43429).

W książce pt. „Pięć lat kacetu” napisał:

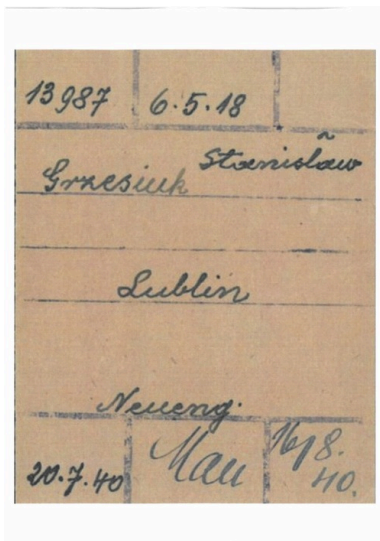
„W obozach koncentracyjnych starano się wszelkimi możliwymi sposobami zabić w człowieku wszelkie uczucia, upodlić go, zrobić z niego już za życia nieboszczyka”.

W obozie kupił za 400 papierosów bandżolę, przy jej akompaniamencie wykonywał dla współwięźniów piosenki warszawskiej ulicy.

W Mauthausen-Gusen przebywał do 5 maja 1945 r., tj. do wyzwolenia przez wojska amerykańskie.

Stanisław Grzesiuk (fot. z zasobu IPN)

Karta obozowa Stanisława Grzesiuka, pochodząca z zespołu: Zbiór „Ob” (akt obozowych i więziennych) zawierający fragmenty akt niemieckich wytworzonych przez kancelarie obozów i więzień lub urzędy związane z ich działalnością

№ 13963 - 14000

№ Wzrost	Imię	Przebieg	Data	Wzrost	Imię	Data
13963	P	Grzesiuk	2.2.44	13964	P	Grzesiuk
13964	M	Grzesiuk	2.2.44	13965	M	Grzesiuk
13965	M	Grzesiuk	2.2.44	13966	M	Grzesiuk
13966	M	Grzesiuk	2.2.44	13967	M	Grzesiuk
13967	M	Grzesiuk	2.2.44	13968	M	Grzesiuk
13968	M	Grzesiuk	2.2.44	13969	M	Grzesiuk
13969	M	Grzesiuk	2.2.44	13970	M	Grzesiuk
13970	M	Grzesiuk	2.2.44	13971	M	Grzesiuk
13971	M	Grzesiuk	2.2.44	13972	M	Grzesiuk
13972	M	Grzesiuk	2.2.44	13973	M	Grzesiuk
13973	M	Grzesiuk	2.2.44	13974	M	Grzesiuk
13974	M	Grzesiuk	2.2.44	13975	M	Grzesiuk
13975	M	Grzesiuk	2.2.44	13976	M	Grzesiuk
13976	M	Grzesiuk	2.2.44	13977	M	Grzesiuk
13977	M	Grzesiuk	2.2.44	13978	M	Grzesiuk
13978	M	Grzesiuk	2.2.44	13979	M	Grzesiuk
13979	M	Grzesiuk	2.2.44	13980	M	Grzesiuk

Fragmety ewidencji obozowej KL Dachau. Pod numerem 13987 figuruje Stanislaw Grzesiuk (druga kolumna, czwarty od góry). Dokument pochodzący z zespołu: Konzentrationslager Dachau/Obóz Koncentracyjny w Dachau

Häftlings-Personal-Karte

(Handwritten form with fields for name, birth date, etc.)

Karta rejestracyjna Stanisława Grzesiuka z KL Mauthausen-Gusen (źródło: Arolsen Archives)

Dalsze życie

Na początku lipca 1945 r. powrócił do Warszawy. W 1946 r. ożenił się z Czesławą Żórawską. Wstąpił do

Polskiej Partii Robotniczej. W 1949 r. ukończył kurs dla wicedyrektorów, następnie sprawował funkcje administracyjne m.in. w szpitalu przy ul. Chocimskiej 5 oraz ul. Anielewicza. W 1961 r. został radnym Warszawy.

Niestety, trudne warunki życia obozowego przyczyniły się do rozwoju gruźlicy płuc. Mimo podjętego leczenia oraz pobytu w sanatoriach Grzesiuk zmarł 21 stycznia 1963 r.

Jego książka pt. „Boso, ale w ostrogach” stała się kanwą musicalu wystawionego pod tym samym tytułem. Jego twórczość inspirowała również współczesnych muzyków.

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

COFNIJ SIĘ